

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

281

Vragen van het lid **Van Middelkoop** (G.P.V.) en het lid **Van der Vlies** (S.G.P.) over de *verzorging van comapatiënten*. (Ingezonden 22 december 1989)

1
Hebt u kennis genomen van het besluit van het verpleeghuis Wiedenbroek in Haaksbergen waarbij artsen de vrijheid krijgen de verdere behandeling te staken van de comapatiënte mevrouw Stinissen?

2
Op welke wijze zijn het Openbaar Ministerie en/of de Inspectie Volksgezondheid betrokken bij het desbetreffende besluitvormingsproces?

3
Is het geoorloofd een comapatiënt die zijn of haar wil terzake niet heeft geuit, de meest elementaire verzorging, in casu het toedienen van vocht en voeding, te onthouden?

4
Onderkent u, dat een eventuele beslissing om het leven te beëindigen van de in vraag 1 genoemde comapatiënte, een zeer principiële beslissing zal zijn met een algemene betekenis voor andere comapatiënten?

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Simons** (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur) en van minister Hirsch Ballin (Justitie). (Ontvangen 17 januari 1990)

1
Ja.

2
Het Openbaar Ministerie is niet betrokken geweest bij het besluitvormingsproces. De regionaal geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid heeft contact gehad met het verpleeghuis.

3
Een arts is naar geldend Nederlands recht bevoegd te oordelen over de zin van het medisch handelen, voor zover dit gebeurt op basis van uitsluitend medische criteria. De *verplichting tot handelen van een arts* eindigt indien deze als vaststaand mag aannemen dat zijn handelen in medisch opzicht zinloos is. Een situatie van coma is in het algemeen niet van dien aard dat deze conclusie mag worden getrokken. In de door de vragenstellers bedoelde uitzonderlijke situatie van een zeer langdurig coma, dat heeft geleid tot onomkeerbaar en volledig verlies van bewustzijn, vastgesteld aan de hand van medische criteria, heeft de betrokken behandelende arts kennelijk geoordeeld dat verdere behandeling in medisch opzicht inderdaad elke zin heeft verloren. Wij wijzen in dit verband nog op het arrest van 31 oktober 1989 van het Gerechtshof te

Arnhem, waarin het hof, voor zover hier van belang, overwoog dat in het onderhavige geval de toediening van vocht en voeding moet worden aangemerkt als medisch handelen. Het arrest betrof overigens niet de vraag of de artsen gerechtigd waren de behandeling te beëindigen, maar of zij daartoe in rechte konden worden verplicht. Uiteraard dient in een geval als het onderhavige met grote zorgvuldigheid en behoedzaamheid te worden gehandeld. Daarbij kan worden gedacht aan uitvoerig overleg met de familie van de patiënt, alsook met de verpleegkundige staf, terwijl – zeker indien de familie van mening zou zijn dat de behandeling toch nog dient te worden voortgezet – consultatie van een tweede arts, mede ten behoeve van het overleg met de familie, aangewezen is.

4
De beslissing om de toediening van vocht en voeding aan de in vraag 1 bedoelde comapatiënte te staken, is een concrete beslissing van de behandelend arts in een individueel geval. Onder erkenning van het principiële gewicht van de onderhavige beslissing menen wij niettemin dat van een algemene betekenis voor andere comapatiënten, zoals in deze vraag wordt gesuggereerd, niet kan worden gesproken.

